

Felébredni, ráébredni

Pünkösdkor, mely a sínai-hegyi szövetségekötés ünnepe volt, Isten törvényének adását és az új kenyeret is ünnepelte a választott nép. Ilyenkor nem volt szokatlan a nagy tömeg és az ezzel járó moraj Jeruzsálemben, hiszen ez az ünnep, a „Hetek ünnepe”, ahogyan a zsidók nevezik az egyik legfontosabb zarándokünnep volt. Jézus mennybemenetele után tíz nappal azonban mégsem a zarándokok és az úton lévők zajától mozdult meg a város...

Lukács evangélista, az Apostolok Cselekedetei szerzője, akiről tudjuk, hogy precízen mindennek utánajárt (Lk 1,3), megpróbálja a lehető legpontosabban dokumentálni számunkra az eseményeket, hogy hogyan is történt a Szentlélek kitöltése. Azonban a bibliai leírás még így sem ténszerűen, inkább hasonlatokat használva próbálja leírni az eseményeket. Azt olvassuk, hogy „hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből” majd „valami lángnyelvek jelentek meg” az apostolok előtt és leszálltak mindegyikükre. (ApCsel 2,3) Az eredeti görög szövegben még inkább kidomborodik ezeknek a hasonlatoknak a használata, hiszen Lukács többször is használja a „mint, mintha, mintegy” kifejezéseket.

A másik oldalon viszont az emberi szavakkal megfogalmazhatatlan, csak hasonlatokkal érzékeltethető események mégis nagyon világos lezáráshoz érkeznek, amikor mindezek után azt olvassuk: „Mindnyájan megteltek Szentlélekkel”. (ApCsel 2,4) Azt is mondhatnánk, hogy a pünkösdi leírás két végletet hordoz. Egyrészt magát az eseményt, a Szentlélek kitöltését, vagy kiáradást, magát a történést emberileg nem tudjuk lekövetni, megfogalmazni. Másrészt viszont az, ami a Lélek kitöltésének a következménye, az egészen világosan látható és nyomon követhető pünkösdkor és azóta is!

Külsőleg ma sem megállapítható, nem látható, nem leírható a Szentlélek áradásának folyamata. János evangéliumában maga Jézus is megerősíti ezt Nikodémusnak: „A szél fú, a hová akar, és annak zúgását hallod, de nem tudod honnan jó és hová megy: így van mindenki, a ki Lélektől született.” (Jn 3,8) A Prédikátor így mondja: „Miképpen hogy nem tudod, melyik a szélnek útja, és miképpen vannak a csontok a terhes asszony méhében; azonképpen nem tudod az Istennek

dolgát, a ki mindeneket cselekszik.” (Préd 11,5) Tehát nem tudható, nem lekövethető az Isten munkája. Végül azonban nyilvánvalóvá válik, hogy mindent Ő cselekszik! Így van ez a pünkösdi eseményekben is. Nem tudjuk a minkéntet és a hogyan, nem látjuk magát a Szentleket, de a munkája és annak következménye mindenki előtt nyilvánvalóvá válik.

Péter Lélekkel átitatott Jézusról szóló igehirdetésének megkerülhetetlen következménye az lett, a Szentlélek munkája az volt, hogy Pünkösdkor tömege-

sen ébredtek rá az emberek, hogy hová, hogy KIHEZ tartoznak! Szám szerint mintegy háromezren! Ráébredtek, hogy hová, hogy KIHEZ tartoznak! Talán ez az a kulcsmondat, amelyben leginkább összefoglalva érzem a Szentlélek munkáját: **Ráébredni, mert az Isten Szentleke ráébreszt, hogy hová is tartozunk!**

Persze van, hogy hosszadalmas ez az ébredés. Megtörténik, hogy az ember enged a gonosznak, aki mindent megtesz, csak hogy újra visszaaludjunk és akár egy élethosszig se kelljen felkelni, felébredni. Olvastam valakiről, aki hetven éves korában felkereste települése lelkészét és beszélgetést kért tőle. A lelkész készségesen fogadta, bár az illető nem volt templomjáró, a lelkész az igazat megvallva nem is ismerte őt. Aztán az illető elkezdte a történetét. Elmondta, hogy 15 évesen egy evangelizáción vett részt. Érezte, hogy szíven találta az igehirdetést és tudatosította, hogy neki szólt, hogy őt hívja az Isten, de arra gondolt, hogy mit fog szólni a környezete? A barátai ki fogják nevetni, ha ezt a hívást, amit belül érez, komolyan veszi. Így hát eltelt felette egy élet, mígnem hetvenévesen beállított a lelkészi hivatalba azzal, hogy Ő nem akar már tovább távol maradni. Hosszú időbe telt, mire ráébredt, hogy hová tartozik.

Amikor a járvány végett az istentiszteleteink is tiltva voltak, sokat gondolkodtunk azon, hogy vajon ha újra lehetőség lesz, elindulnak-e olyan emberek, akik eddig nem jöttek, akik eddig aludtak. Ismertem egy egyházfit, aki a régen látott gyülekezeti tagokat már a templomajtóban így üdvözölte: *Na, végre már felkelt! Már azt hittem, felhagyott velünk.* Mert való igaz, hogy ma is vannak, akik ezért, vagy azért alszanak. Még nem ébredtek fel és nem ébredtek rá, hogy hol a helyük, hogy hová tartoznak. Vannak, akiket a

sértődés altat, másokat elfoglaltságaik, megszokásaik és életükben semmi helye nincs a Jézushoz való tartozásnak. Pedig az a háromezer lélek, aki megkeresztelkedett, aki ráébredt, hogy Krisztus az Ő Megváltója, és hogy élete hozzá tartozik, nem magányos Krisztuskövetőként élte az életét, hiszen ez a közösség alkotta a jeruzsálemi gyülekezetet! Ha pedig esetleg zárandokként voltak ott, hazatérve biztosan magukkal vitték Jézus hírét és azt továbbadták.

Olvasva ezeket a sorokat talán megeshet, hogy valaki másra gondolhat. Akár olyasvalakire, aki nincs ott a gyülekezetben, pedig ott lehetne. Az Ő számukra hadd idézzem Ádám és Éva példáját, akik a bűneset után az Édenkertben is lehettek Istentől távol, elrejtőzve és nem várva, hanem egyenesen félve a találkozástól. (I. Mózes 3,8Kk) Vagy gondolhatunk a tanítványokra, akik nagycsütörtök éjjelén Jézus Urunk kifejezett kérésére is elaludtak! (Mt 26,38Kk) Lehet hát Isten közelében, akár a gyülekezetben is „aludni” és ebben a tudatban őseinket, régi egyházi embereket emlegetve nem ébredni rá, hogy NEKÜNK hol a helyünk, és hogy Istennek terve van velünk!

Itt tartva pedig meg kell említeni a másik végletet is, azokat az embereket, főként időseket, akik már nem tudnak elmentni istentiszteletekre, vagy részt venni a gyülekezeti közösségekben, de annyira vágyódnak, és velünk éreznek és megdobbannak a szívük, ha templomuk haragjának ismerős hangját hallják!

Pünkösöd tehát most kedves olvasó Téged magadat kérdez: Te ráébredtél-e már, hogy hová, hogy kihez tartozol?! Ott van ébredés, ahol erre ráébrednek. Ezt a felismerést csak Jézus Lelke adhatja meg, csak a Lélek fújhat ébresztőt! Te tudod-e, hogy hol a helyed, mi a feladatod Isten gyermekeként, Krisztushoz tartozóként népe körében, a gyülekezetben, ott, ahol tanulsz, dolgozol, ahol megfordulsz, ahol élsz?

A tékozló fiú jézusi példázata talán azért is annyira ismert, azért is annyira gyakran idézett, mert egészen különleges módon vonásaiban megjelenik mindhárom üdvtörténeti ünnepünk. Ott van benne a Karácsony, azok a karácsonyi gyülekezetek, amelyek azért a legnépesebbek, mert a mennyei Atya vágyát és hívását talán épp karácsony este értik meg leginkább az emberek. Aztán ott van benne a Húsvét, az a pillanat, amikor

haza érkező fiáról az Atya kijelenti, hogy halott volt, de feltámadott, elveszett és megtaláltatott. Bűneink halálából így támaszthat életre minket is Jézus feltámadása, annak ereje! És ott van ebben a példázatban a Pünkösöd is, az a pillanat, amikor a tékozló fiú RÁÉBRED, hogy HOL VAN A HELYE, hogy Ő az Atyjához tartozik, akinek házában biztosan van hely a számára!

Kedves Olvasó! Nem tudom, hogyan éled az életed, és nem is rám tartozik azt megítélni. De arra kérlek, hadd legyen ebben az esztendőben úgy a Pünkösöd, hogy szívedig engeded a Szentlélek munkáját és ráébredsz, vagy megerősödsz abban, hogy hol van a Te igazi helyed, hogy hová is tartozol! Ez ünnepi jókívánságom is! Kívánom, hogy gyülekezeteinkben egyre többen ébredjenek rá, - ébresszen a harang hívása, ébresszen a mi megszólításunk minél többeket a Szentlélek Isten hatalma által, - hogy KIHEZ is tartozunk! Mert az ÚR az Isten! Ő alkotott minket, az övéi vagyunk: az ő népe és legelőjének nyája. (Zsolt 100,3) Pál így írja Efészusba: Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog neked a Krisztus. (Ef 5,14)

Kendi Csaba

A hála csepegtető csapja

„Csak 46 éves volt”, újságolja valaki döbbenet, fülem hallatára, beszélgetőpartnerének, közös ismerősük halálhírét. Aztán elhallgat. Nem annyira a megindultságtól. Inkább az tükröződik az arcán, hogy idegen területre tévedt.

Ő, a sportember, aki kicsik és nagyok nevelésével, fizikai felkészítésével foglalkozik, nem tud mit kezdeni azzal, amikor valaki idő előtt kilép az élők sorából. Amikor a létezés egyik napról a másikra, valamilyen érthetetlen okból, túl hamar véget ér.

Ezért inkább tereli a szót, ismerős viccekre, otthonos témákra. Ami biztonságot nyújt számára; látszólagos, önbecsapós lelki megnyugvást. Olyan terepre, amit kezében tart, irányít. Mint például a saját munkája és tevékenysége.

A mai kor embere inkább félrenéz, ha találkozik a halállal. Mert nincs válasza rá. Nem illik az életébe, a rendszerébe. Az evangélium nélküli élet képtelen lereagálni azt, hogy valaki elköltözött. Csak egy válasza van: bele-

menekül az életbe. Mint amikor a strucc a homokba dugja a fejét: amit nem lát, az nincs is.

Egy csomó vándor, messziről jött ember érkezik a temetési istentiszteletekre. Akik évtizedes Istenkerülő távolságból állnak a sír és az Ige mellé. Sok-sok Társist megjárt ember. Sok futás, sok próba, saját út és elképzelés nyomán. Mennyi életút és mennyi egyéniség! Csak a sír ugyanaz. És a halál.

De az Ige is, amely vigasztal. Micsoda hatalmas élmény, lelki gáttörés lehet valakinek, aki éveken, évtizedeken át csak menekült, rohant, tarsisi hajójegygyel a zsebében, amikor ott, a halál csendjében szól hozzá az Isten. Mintha azt mondaná: te, aki élsz, aki itt vagy, jöjj, tarts velem!

A temető olyan hely, ahol az Isten Igéje direktben szól a tőle menekülőnek. Annak, aki élete folyamán ügyesen kicselezte a templomos lehetőségeket. De a sírkertben nincs menekvés. Dermesztő csendben, fájdalmas gyász-

ban, a megszokottnál nyitottabb szívvel végig kell hallgassa, mit mond Isten, amikor elfogy az élet.

Élet és halál között zajlik az életünk. A hétköznapi rohanásában időnként sokkol a hír: egy ismerős, rokon, barát; valaki előre ment. Fialatok, középkorúak is múlnak el az e világi létből. Híreségek, akiknek halálhírére felkapjuk a fejünk.

A minap három olyan ismerőst is törlöttem a közösségi oldalon, aki már nincs velünk. Olyan természetellenes, hogy megmaradtak utánuk képeik, bejegyzéseik, az ezekre kapott tetszésnyilvánítások, mint valami furcsa, elnémult virtuális sírhely.

Vajon a sok-sok elénk kerülő elmúlás nyomán megtanultuk-e értékelni az életet? A mindennapi felkelést. A mozdulatot, ahogy esténként fáradtan lehajtjuk a fejünket a párnára. A jóéjt-puszt. Az ölelést. Csepeg-e a hála csapja a szívünk belsejéből?

Fábián Tibor

Gyülekezeteink

Életéből

Ladmóc

Két év kényszerszünet (Covid) után újra örömteli hálaadó istentiszteletre került sor a ladmóci gyülekezetben. Május első vasárnapján- anyák napján- hálát adtunk Istennek az édesanyákért, nagymamákért, dédmamákért. Zenei koncerttel, versekkel és köszöntőkkel köszöntöttük mindannyiukat....

Spisák István

Barsi Egyházmegyei csendesnap

2022. április 30-án Sáro adott otthont a Barsi Egyházmegyei Csendesnapnak. Ahogy a házigazda, Révész Csilla, a Zseliz-Sároi Református Társegyházközség lelkésze megfogalmazta: „Mivel a koronavírus és a háború egy kicsit megölte az emberek lelkét, úgy éreztük, hogy ezúttal talán nem is majálisra van szükség, hanem inkább elcsendesedésre és az Istenhez való visszatérésre. Ezért választottuk a csendesnap kifejezést.”

Két esztendő után az Úr megengedte, hogy újra egy közösséggé formálódjanak az egyházmegye gyülekezeteinek tagjai az Úr Igéje körül. Nagy ajándék ez, ami Isten iránti hálaadással töltötte el a jelenlevőket, hiszen a lezárások, a vírus időszak alatt nem lehetett tartani ilyen nagyszabású rendezvényt. A csendesnap központi témája az életvédelem volt,

vagyis a 6. parancsolat, mely így hangzik: „Ne ölj!”

Sáro ugyan kicsi, de lelkes gyülekezet. A falu egy kis szeglete, a templom és a József Ház, és a körbe kerített udvar. A ház előcsarnokában a gyülekezeti börze asztalai, a kerítés mentén kondérok, a gyülekezet jótékonyági katalnái, a színpad a templom árnyékában, sörpadok,

feszültség, izgalom. És sürgés. És az érkező emberek, kik süteménnyel, kik énekeskönyvükkel a kezükben. Harangszó, mely istentiszteletre hívogat a templomba.

Révész Tibor esperes üdvözlése után Révész Csilla a Tavasz c. verssel köszöntötte a jelenlevőket. Szívükre helyezte többek közt *Ha ma, még hullámok, viharok fenyegetnek És gondok, próbák bánatok majd elnyelnek: Tavasz jön, ne csüggedj, aztán aratás, Már közeledik a számadás. Tekints fel az égre, és ne feledd Hogy egyszer lesz egy örök tavasz, Mikor, mint vándormadarak Hazatérünk.*

Az istentisztelettel egyidőben megkezdődött az ifjúság, vagyis a gyermekek és a fiatalok foglalkoztatója a parókiaudvaron.

Az igei üzenetet Somogyi Alfréd, a SJE TK dékánja adta át a Zsoltárok 31. valamint Jób 14, 1.4-6. alapján.

Hangsúlyozta, hogy evangelizációra, evangéliumi szolgálatra gyűltünk össze. Elmondta, az evangelizáció definíciója nem más, mint frontális támadás a bűn ellen. Ez lenne az elmélet, azonban látjuk a mindennapjainkban, hogy a minden-

én is vallást teszek az én mennyei Atyám előtt. *Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt majd én is megtagadom az én mennyei Atyám előtt.* (Mt 10,32-33)

Tudatosítani kell, hogy mi Jézus Krisztusban megkaptuk az isteni kegyelmet, szeretetet. Ennek az igei igazságnak kell ragyognia, ennek becsesnek kell lennie a számunkra! Jézus Krisztus, Isten Fia, Megváltó! Ezt kell a Lélek segítségével önmagunkban egy kicsit megtisztogatnunk, hogy tudjunk hálásak lenni ezért az igazságért, hogy felragyogjon az

zen tudunk az Isten akarata szerint változni, mert megvannak a mi meggyőződéseink. Nagyon fontos, hogy tudjunk engedni az Igének!

Ahol feszültség van, ott Jézus Krisztus nélkül nem lesz emberi megoldás! Ezért is nagyon nagy a mi keresztyén felelősségünk: ugyanis nekünk kell bevinnyünk Jézust a szívünkben a mi közösségeinkbe! Ez a mi feladatunk! Legyünk sóvá és világossággá gyülekezetünkben, környezetünkben!

Életünk ideje az Úr kezében van, de az életünk tartalma is az Úrnál van! Tőle kérhető el, Tőle vehető át és Neki fogunk majd egykor mindezekről számot adni! Ezért „Egyenesedjétek fel, és emeljétek fel a fejetekeket, mert közeledik a megváltásotok.” (Lk 21,28)

Az igehirdetést követően a lelkészklubus szolgálata következett. Három szólamban szolt a *Mennyben lakó én Istenem* c. ének, melyben többek közt elhangzott Könyörgök, légy mindig velem, a Te szemem rajtam legyen! A másik ének, melylyel a lelkészek dicsőítették Istent, a *Te-hozzád emelem szemeim Istenem*, mely a 123. zsoltár átirata. A lelkészklubust Ficzer Tamás, nyitrai lelkész vezényelte.

Majd átadásra került a Reménység fája. Elhangzott, 2019 óta őrzi ezt a szimbólumot a barsbaracska gyülekezet, amit a zselizi gyülekezettől vett át. Egy újabb széles szalag lett büszke ékessége e fának, mely 2Móz 20,2. alapján hirdeti „Tiszteld...hogyan élj!”

A Reménység fáját átvevő gyülekezet lelkésze kifejezte háláját Isten iránt, amiért megengedte ezt az ünnepet ennek a maroknyi tagot számláló gyülekezetnek. Elhangzott, a sárói templom falain ma is tisztán láthatók a második világégés nyomai. Ugyanakkor a gyülekezet több mint 70 százalékát kitelepítették. „De itt vagyunk, a templom áll, a gyülekezet él!”

A gyülekezet a záróének után elénekelte a *Mindig velem, Uram, mindig velem* c. éneket, biztosságot téve arról, még ha nem is látja gyarló szemem Istenemet, Ő mindig velem van, mindig velem!

Végül a nemzeti imádságunknak, a Himnuszunknak az eléneklésével zárult a templomi együttlét.

A templomi alkalommal egyidőben a szomszédos József Házban gyermekistentisztelet volt. Dobiás Livia az etióp kincstárnok története alapján hozta közelebb a gyerekekhez Isten szeretetét, és énektanulás volt Tóth Tímea, Babindák Ernő és Ambrus Erika jelenlétében. Nem sok gyermek volt, de aki ott volt, örömmel volt ott, s azt hiszem, a felnőttek is

napi ember nem támad, inkább minden iránt elfogadó. És úgy tűnik, a világ szemében ezek a jó emberek, a mindent elfogadó, még a bűnt is megmagyarázni képes és megtűrő emberek, mondván, csak ne tegyük szóvá, csak legyen békeség. A szemlesütés és a csendben maradás lett a védekezési mechanizmus. Ám Isten gyermekeiként nem maradhatunk meg ebben a helyzetben! Nagyon nem jó ez a megalkuvó lélek, már csak azért sem jó, mert nem összeegyeztethető Isten Igéjével! A hívó és a hitetlen felemás igája kapcsán mondja azt az Írás, hogy mi köze egymáshoz az Igazságnak és a gonoszságnak, mi köze van egymásnak a Világosságnak a sötétséghez! Illés a Karmel-hegyen odalépve az egész nép elé, megkérdezte: *Meddig sántikáltok még kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek Őt!*

Az igehirdető rámutatott arra, hogy ennek a csodálatos felszólításnak egy fájdalmas lezárása van, mert a nép nem felelt egy szót sem. (1Kir 18) A csendes megalkuvás. Igaz, hogy akkor ott Illésnél nem felelt a nép egy szót sem, de nekünk felelnünk kell! Keresztyénként, vagy nem keresztyénként, Krisztusban, vagy Tőle függetlenül élünk? Létkérdés számunkra megvallani, hogy ki számunkra az Úr Jézus Krisztus! Ő maga buzdított bennünket erre, hiszen azt mondta: „Aki vallást tesz rólam az emberek előtt, arról

evangélium, miszerint van Megváltó! Isten Jézus Krisztusban teljes mértékben elfedezte, megbocsátotta a mi bűneinket! Az Úr Jézus váltságában nem az az óriási, hogy Isten Fia meghalt és feltámadt, hanem ennek a következménye! Jézus Krisztus áldozata, az Ő vére mindnyájunkat tisztává tesz Isten színe előtt! Az Úr Jézus ezért adta az Ő életét. Értünk! Nincs az az önfeláldozás, nincs az a kapcsolati tőke, nincs az a testvéri közösség, ami Jézus Krisztus nélkül bűnbocsánatot és örök életet eredményezhetne számunkra.

Igaza van Jóbnak, rövid az életünk, tele nyugtalansággal. Meg vannak határozva a mi napjaink. Ezért kérjük Istent, hogy *tanítson bennünket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!* (Zsolt 90,12)

Arra kaptuk ezt az életet, amelyet védenünk kellene -sokkal erősebben, mint ahogyan azt manapság tesszük-, hogy megismerjük és elfogadjuk benne a Megváltónkat, az Úr Jézus Krisztust! Mit tegyünk hát?

Elsősorban engedjük, hogy változtasson, formáljon minket az Isten Szent Lelke! Sajnos nem vagyunk képesek a magunk igazából engedni! Nem engedjük, hogy az Isten Igéje vezessen. Beszölünk a másoknak, jól odamondjuk a vélt igazunkat, nem törődve az Igével! Nagyon nehe-

munkák, terítők, ékszerek, hűtőmágnesek, házi levestésza, valamint Babindák István könyvei, és a Levendula DI termékei... A Magvető Kiadó könyveit Izsmán Jónás hozta el. Közben a zsűri szorgalmasan kóstolgatta a mézes-krémes versenyre érkezett finomságokat, a leginkább a sárói öregotthon lakóinak mézes-krémes nyerte el a tetszésüket.

gyerekek lettek erre az időre. A gyermekkel kézműveskedés is volt, a másnapi Anyák napjára gyönyörű ajándékokat készítettek a szorgos gyermek kezek. Közben Márkus Gábor, a Tatai Református Gimnázium igazgatója a fiatalok kis csoportját ültette maga köré, hogy az élet védelméről beszélgessenek olyan felvetett kérdések kapcsán, mint pl.: Kié az életem? Dönthet-e egy orvos az élet vagy halál kérdésében? Mit kezd Isten egy sorozatgyilkossal? Lehet-e azt mondani, hogy egy erdő életben van? A katonának szabad ölnie? Szabad-e önvédelemből ölni? Ha valaki nem jut hozzá az életmentő gyógyszerhez, akkor megöltük? És még sok más izgalmas kérdést jártak körül a fiatalok.

A színpadon Ambrus Erika volt a „háziasszony”. Pódiumra léptek az Érsek-kétyi Egyházi Alapiskola és Óvoda nő-

vendékei, kiknek bizonyágtételét a Cigánymisszió zenekarának szolgálata követte. Jó volt hallgatni az ipolysági Istent dicsőítő zenekart is, ahogyan az AZÉ-t (Adj zengő éneket) is! Hálaadás, mindenki a maga módján és eszközeivel.

Ugyanakkor amíg a szabadban Ringató-foglalkozás zajlott Révész Csillával, addig a templomban Millisits Máté művészet- és művelődéstörténész megnyitotta a Bibliás Rákócziak –Őrálló erdélyi fejedelmek című kiállítást, mely 2017 óta járja Kárpát-medencét. Tablók és emléktárgyak, elhangzott dátumok, nevek, helyszínek, történetek...

Befejező akkordként a záró áhítat Dukon András pozbai lelkész, egyházmegyei lelkészi főjegyző szolgálata volt.

A nap folyamán megtekinthető volt egy kiállítás Révész Csilla képeiből. Volt gyülekezeti börze is, kerámiák, kézi-

A gyülekezetek jótékonyági kondérai, bográcsai, üstjei különféle finomságokkal teltek meg. Volt gulyás, pörkölt pacalból, babból, marhából... Három lelkes összefogásával az ún. PHG üstjébe káposzta és óriáshúsgolyók is kerültek. 7 kondér, s körülötte a segíteni akaró, nem mellesleg főzni tudó emberek. S a szeretetük, amit belefőztek az ételekbe. A bevétel a viski református gyülekezet megsegítését szolgálja Kárpátalján, ahol a helyzet napról napra elkeserítőbb... Emlékezzünk és emlékeztessünk az Ige szavára: *Vesd az Úrra terhedet, és ő gondot visel rád!* (Zsolt 55,23a)

Így került sor a búcsúzkodásra, rakodásra... Szívekben öröm és hála, jó volt így együtt lenni! SDG!

**Ambrus Erika, Sándor Veronika
fotók: Mente Róbert**

Visszatekintés a barsi egyházmegye 2021-es esztendőjére Tavaszi Közgyűlés

2022. május 8-án, vasárnap tartotta meg Zselízen a barsi egyházmegye a rendes tavaszi közgyűlését.

Az istentiszteletet **Géresi Róbert** püspök tartotta 2Kor 8,16-21 alapján. Elhangzott, hogy a korintusi gyülekezetben nagyon sok belső feszültség volt, nem éppen a békesség és a nyugalom szigete volt. Sok a gond Korintusba, és mégis az apostol hálát ad azért, hogy van közösség, hogy van gyülekezet, hogy vannak emberek, akik odaszánják magukat a Krisztus követésére! Mi is elégedetlenek vagyunk, sokszor panaszkodunk. De okunk van arra is, hogy hálát adjunk! Az apostol hálát ad egy munkatársáért, Tituszért, aki

ház honlapján, a youtube-on, az újság hasábjain... Kiemelte, az egyházmegye területén két bölcsőde, egy óvoda és egy alapiskola van. A Czeplédi Péter Református Gimnázium Léván augusztus 31-én bezárt. Húsz évig működött.

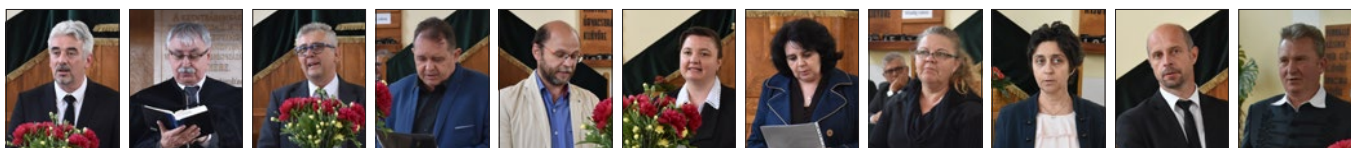
Következő pontként **Tóth Zoltán**, egyházmegyei pénztáros ismertette a gazdálkodást.

Majd az egyházmegye bizottságainak beszámolóit voltak meghallgathatók.

A missziói beszámolót **Ficzere Tamás** nyitrai lelkész ismertette. Beszámolóját a Zsoltárok 121, 1-2 igeversekre építette „Tekintetem a hegyekre emelem: Honnan jön segítségem? Segítségem az

radoznak az építők.” (Zsolt 127) Hálát adott a megvalósulásokért és reménységgel volt a tervek felé. Többek között volt, akinél megvalósult a harangok villamosítása, templomtető és toronysüveg felújítása, parókiatető teljes felújítása, iskolaépület tetőcseréje, parókiakülső felújítása, bejárati kapu villamosítása, ablakcserék...

A diakóniai beszámolót **Sándor Veronika**, újlóti lelkipásztor terjesztette fel a köv. igeversekre építve: „A testvérszereteten legyetek egymás iránt gyengédek, a tiszteletadásban egymást megelőzők, a szolgálatkészségben fáradhatatlanok, a lélekben buzgók: az Úrnak szolgáljatok.”

segítségül van neki. Együttérzés, összetartozás, jószándék. Ez jellemezte őket. Hangsúlyozva volt, hogy Istennek kell engedelmeskedni mintsem az embereknek! Elhangzott, amikor kiszakad valaki egy gyülekezetből, a közösségből és nincs tekintettel az emberekre, az mindig téved, mert a gyülekezet nem egy véleménybuborék. Szükség, hogy életünk bizonyoságértékű legyen! Kell, hogy cselekedeteink körülragyogjanak minket, hogy Krisztusra mutassunk! Életünkön legyen felfedezhető a Krisztushoz tartozás. Mi először is Isten előtt adunk számat, de nem feledkezhetünk el arról, hogy a másik ember felé is meg kell élnünk keresztyénységünket! Szolgáljunk az Úr dicsőségére, vállalva a szolgálat örömét, nehézségét, terhét egyaránt! Hirdessük Isten szent nevét az Ő dicsőségére!

Végül szólt az áldás: „Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat Krisztus Jézusban.” (Fil 4,7)

Oros Zoltán egyházmegyei gondnok a számbavétel után kijelentette, hogy a közgyűlés határozatképes.

Igy került felterjesztésre az esperesi jelentés, ami Zsolt 103,1-2 igeversekkel volt felvezetve. Elhangzott, hogy az első negyedévben a templomok zárva voltak a koronavírus miatt. A lelkipásztorok és az őket segítők több módon is eljuttatták a bizonyosságtételeket a hívekhez, gyülekezeti weboldalakon keresztül, az egy-

űrtől jön, aki az eget és a földet alkotta.” Elhangzott, a zsoltáros tekintete felfelé figyel, mi is Istenre nézünk. A missziós alkalmakat csak részben lehetett megtartani. Hangsúlyozta, hogy a börtönmissziós lelkész, Antala Éva nem csak a fogvatartottakkal, de a hozzátartozóikkal is foglalkozik. Csátán folyik a cigánymisszió, a Lakatos Menyhért Tanodát a tanulási nehézségekkel küzdő, hátrányos helyzetű fiatalok látogatják. Az egyházmegye területén Ringató is van Révész Csilla vezetésével. Külön öröm az Istent dicsőítő zenekarok, evangelizációk, táborok...

A gazdasági jelentést **Tóth Zoltán**, garamlői lelkipásztor a köv. Igével vezette fel: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fá-

(Róm 12,10-11) Szólt a maszkok varrásáról, annak szétosztásáról, Szeretethídról, a Tartós Szeretet Élelmiszergyűjtésről valamint a ruhagyűjtésről, ugyanakkor visszaemlékezett a tornádó által károsodott morva testvérek számára való gyűjtésről, ugyanakkor néhai Szőke Noémi református lelkipásztor családjának megsegítéséről. Visszaemlékezett arra is, hogy állandó jelleggel hirdetve van az adományozó SMS elindítása két euró értékben a diakónia támogatására.

A lelkigondozói bizottság nevében **Szathmáry Zsuzsa**, nagykálnai lelkipásztornő szólalt fel. Beszámolóját a 62. zsoltár szavaival indította. Felhívta a figyelmet a telefonos lelkigondozói szolgálat értékére, melynek van facebook olda-

la, amit annak ellenére, hogy hatezren láttak már a telefonálók száma mégis csekély. Hangsúlyozta, hogy személyes megkeresés is lehetséges!

Az egyházmegyei sajtó jelentését **Ambrus Erika**, ipolypásztó-garamsalló társegyház lelkipásztora terjesztette fel. Kiemelte, az egyházi sajtó más mint a világi sajtó, emlékezve az 512. dicséret 4. versének záró szavaira, mely szerint: „*Ha nem te szólsz, Uram, a szó fülig ha érhet, de szívig nem mehet, de szívig nem mehet.*” Közölte, az egyházmegyének megújult a weboldala, gondunk van arra, hogy minden alkalomról készüljenek fényképek, melyek rendszeresen megjelennek az egyházi sajtóban. A járvány ideje alatt folyamatosan jelentek meg beszámolók, írások, híradások, imádságok, újságok, ígéhirdetések bízva abban, hogy a szó nemcsak fülig, de szívig is ért!

Az oktatási bizottság jelentését **Antalla Éva**, nagyölvéd-farnad társegyház lelkipásztora ismertette. „*Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre*” – kezdte beszámolóját a 90. zsoltár szavaival. Elmondta, jelentkező híján augusztus 31-én bezárta kapuit a Czeglédi Péter

Református Gimnázium Léván. Hangsúlyozta, hogy bár a bölcsődék nem az oktatási, hanem egészségügyi-gyermekjóléti intézményrendszerhez tartoznak, kiemelt szerepüket nyomatékositani kell, mivel nagy szerepük lehet abban, hogy óvodáink, iskoláink ne üresedjenek meg!

A beszámolók végén Géresi Róbert püspök kért szót. Elmondta, gazdag közösségi élet folyik ebben az egyházmegyében annak ellenére, hogy kis közösségek térsége. Örömet lelte abban, hogy nem arról szólunk, mink nincs, hanem arról, amink van!

Mente Róbert, pozbai gondnok, az egyházmegye világi főjegyzője ismertette kutatómunkájának eredményét. Elmondta, melyik gyülekezet büszkélkedhet az egyházmegye területén található legrégebbi kehellyel, melyik templomtoronyban lakik a legöregebb harang... Egy szekrénypolcon talált ritka biblia beazonosításában (Váradí) a pápai levéltár munkatársai voltak segítségére. Életrajzok összeírásában is segítséget nyújtott a gyülekezetek levéltárai. Jelenleg a Magyar Nemzeti Levéltár választ várja néhai Patay Károly esperes életrajzával,

ill. halálával kapcsolatban. Régi álma, hogy valahol rábukkanjon néhai Szentkúti Kiss Károly lelkipásztor fényképére. Végül továbbra is kérte a segítő munkatársak jelentkezését.

Az esperes megköszönve a beszámolót és a kutatómunkát, kérte, továbbra is adjunk meg minden segítséget a munkájához!

Következő pontként a vámosladányi beérkezett kérvény volt tárgyalva, miszerint az önkormányzat szeretne telket cserélni a gyülekezettel, szántóföldet adna érte. Az egyházmegye kérte, legyen pontosítva a földcsere, ill. Oros Zoltán, egyházmegyei gondnok szeretné személyesen felmérni a helyzetet.

A közgyűlés imádsággal, áldáskívánnással ért véget, ugyanakkor két énekkel zárult. A Mindig velem, Uram, mindig velem c. ének után a nemzeti imádság, a Himnusz is felcsendült.

Köszönet illeti a zselízi gyülekezetet, hogy otthont adott a közgyűlésnek, melynek végén szeretetvendégségre került sor.

Sándor Veronika
fotó **Mente Róbert**

Emlékezz vissza....

Az anyai oldal.

Anyai nagyapám, Czombos János, batyányi gazdálkodó. Megözvegyült déd-nagyapám második házasságából született, s nevelkedett az első házasságból született féltestvérével, Józseffel. A falu túlnyomó többségben katolikus vallású, de a család, és az ott élő reformátusok ragaszkodtak református hitükhöz, Bacska református gyülekezetének szórványaként. A gyerekként átélt első világháború, és az azt követő békediktátum eredményeként már az első Csehszlovák Köztársaság polgáraként ismerkedik meg nagymamával, Katkó Veronikával Szürtében, egy lakodalmi vigaságban. A harmincas évek elején ott kötnek házasságot, a falu kéttornyú református templomában. Ekkorra nagyapám bátyja, a század huszas éveiben megújult kivándorlási hullám részeseként, először az Egyesült Államokban, majd Argentínában „próbált szerencsét”, ahol végül is letelepedett és családot alapított. Isten útjai kifürkészhetetlenek, hitvesét ott ismerte meg, aki történetesen Bélyből származott. A hatvanas évekig tartották nagyszüleimmel a kapcsolatot, majd a hetvenes években megszűnt a levélváltás. A nagyszüleimet az Úr két gyermekkel áldotta meg, édesanyám és nagybátyám a harmincas években születtek. Az 1938-as év ismét fordulóponthoz jelentett a politikában, s egyben visszatérést a magyar államkeretbe. Ez rendkívüli helyzetek sorát jelentette a család számára. Mivel anyai nagyapám állt talán legközelebb hozzám, így az ő elbeszélései alapján sok olyan eseménybe nyertem betekintést,

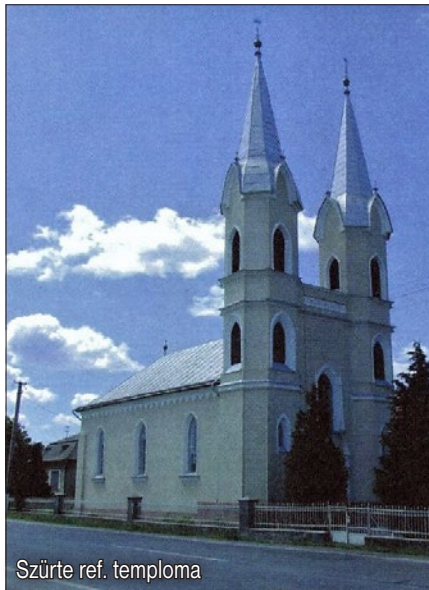
amely által érzékeltem, hogy sokszor nagy eltérések vannak a hivatalos híradások és a személyes tapasztalatok között. A Csehszlovák hadsereg tartalékos katonájaként nagyapámat 1938-ban behívták katonai szolgálatra, hogy „védje” a már széthulló félben lévő országot. A müncheni és bécsi döntések után, az alakulat magyar katonái értesülve arról, hogy a magyar katonaság megkezdte a bevonulást a magyarlakta területekre, megszöktek a seregből, s haza indultak. Sajnos a tábori rendőrség elfogta őket, s jött a hadbíróság, halálos ítélet dezeretálásért. Az ítélet végrehajtása előtti éjszakát egy csűrben töltötték, de az őket őrző szlovák nemzetiségű őrök lehetővé tették számukra, hogy az éj leple alatt megszökjenek. Csak akkor riadóztatták az alakulatot, amikor a szökevények megfelelő

Czombos József hitvesével és leányával,
Buenos Aires 1960-as évek

távolságban voltak. A közelben már ott voltak a magyar alakulatok is, így olyan helyzet alakult ki, hogy a csehszlovák egyenruhában menekülő magyarokra hátulról a cseh katonák lőttek, szemből pedig a magyar katonák, gondolva, hogy a cseh katonaság támad rájuk. A földre lapulva kiáltoztak a magyar oldalra, tudatva, hogy ők magyarok, akik a csehszlovák hadseregből szöknének. Hála Istennek, sebesülés nélkül átjutottak a magyar oldalra, s rövid tűzharcból nem lett nagyobb probléma. A megszökött katonák útja azonban nem egyenesen otthonukba vezetett. A Kormányzó kassai bevonulásánál csehszlovák egyenruhában „hadifoglyokként” kellett vonulniuk a menetben, kiteve néhány, „magyarságát hirtelen megtaláló polgár” dühödt szidalmazásának. Arany Jánossal mondván: „Túrte Miklós, túrte, ameddig túrhet...” de amikor nagyapám arcát köpés érte, bizony jól arcul ütötte a köpködőt. Az incidensnek az lett a vége, hogy a Kormányzó elé kellett állnia, s ott elmondva miként kerültek ebbe a helyzetbe, dicséretben, kitüntetésben részesült, s egy nemzeti zászlót kapott ajándékba. Végre hazatérhetett családjához, ahol hitvesére maradt addig minden munka. Pár hét elteltével Miskolcra kellett bevonulnia, katonai átképzésre, ami merőben külön-

bözött a cseh hadsereg szellemiségétől. Itt tapasztalta, hogy az anyaországiak „felvidéki vörösökként” gúnyolják a viszszertereket, nem kis keserűséget okozva az érintetteknek. A második világháború kitörését követően, mint kétgyerm-

Sűrte ref. temploma

kes családapá, csak 1944-ben vonult be katonai szolgálatra, az Uzsoki hágónál levő alakulatához. Itt ismerte meg a ott élő ruszin lakosság nehéz életkörülményeit. Itt szembesült azzal is, miként hajszolják az alkohollal elkábított orosz katonákat a géppuskatűzbe parancsnokaik,

nem törődve az elesettek számával. A románok átálása után értelmetlenné vált a küzdelem, s az összeomló frontvonal katonái többségben eldobták fegyverüket, és hazatértek. Ez történt a nagyapámmal is. De az otthon sem jelentett biztonságot. A családi házakba szállásolt orosz katonák között nem volt könnyű fegyelmet tartani. Többségük úgy ítélte meg, hogy a falvak egyszerű lakói „buzsujok”, legalábbis az akkori Szovjetunió falvaihoz képest. Az egyik lerészegedett katona majdnem legyilkolta nagyszüleit és gyermekeit, amikor megtudta, hogy otthon családja nem élte túl a német megszállást. Csak parancsnoka határozott fellépésére tette le géppisztolyát. Másnap azonnal a frontra küldték. Emberi tragédiák, a háború szörnyűségei töltötték be a családok mindennapjait. „Könyörülök, akin könyörülök, és irgalmazok, akinek irgalmazok.” (Róma 9,15.)

A háború frontokon zajló pusztítása között megtartotta a Mindenható a család tagjait, s amikor lassan rendeződni látszott a mindennapi élet rendje, kihírdették, hogy minden férfinak jelentkezni kell három napi munkára, amelyre vigyenek magukkal élelmet is.

Csoma L.

Folytatás a következő számban

A kiskoszmályi árvaház emlékére

90 éve, 1932. május 26-án volt a kiskoszmályi árvaház ünnepélyes megnyitója.

A kiskoszmályi mozgalom egyházi legitimitásának a problémája jórészt megoldást nyert, mikor a barsi egyházmegye sajátjának ismerte el az árvaházat és a hozzá kapcsolódó szociális és evangelizáló munkát. Az ezzel kapcsolatos megállapodást hosszú egyeztetéseket követően 1930. február 7-én hagyta jóvá az egyházmegye.

A kastély tágas udvara, a kirándulásra alkalmas közeli fenyvesek, valamint a fürdőzésre alkalmas Garam ideális konferenciázó helyé tették Kiskoszmályt. Mivel a kastélyban az árvák miatt férőhely alig volt, így a konferenciázók szállást a falusiaknál valamint az udvaron a Timótheusok által 1935-ben emelt 40–50 fő befogadására alkalmas barakkban találtak.

1936 végén létrehozták a Thábita szövetséget. Munkaprogramjukban többek közt szerepelt egy Thábita kórház és agmenhely felépítése is. Ennek megvalósítása terén 1938-ban megtörténtek az első lépések. Nagysalló határában kórházi telek gyanánt a községi bíró három hold földet adományozott a terv megvalósításához és elkészültek a tervrajzok is. Az építkezés költsége nagyjából egymillió cseh koronát tett volna ki. A Tábiták elindították a gyűjtést és úgy tervezték, hogy amint összegyűl 200 ezer korona, elkezdik az építkezést. Erre azonban az első bécsi döntést követően előállt új helyzetben már nem került sor.

A mozgalom a hitépítő kiadványok terjesztése céljából kez-

detektől fogva szeretett volna egy iratterjesztést létrehozni. Eredetileg Garamlőkön tervezték a felállítását, de végül Garammikolán jött létre a helyi preoráns tanító Salga Jenő vezetésével.

Az anyaországhoz való visszatérés nemcsak az intézményes egyházat állította új helyzet elé, de a kiskoszmályi mozgalmat is. A helyzet az 1938-as államfordulatot követően azonban alapjaiban változott meg. A konventhez érkezett jelentések a mozgalmat különböző módon értékelték, egyben tükrözték is az ébredési mozgalmak eltérő megítélését az egyházon belül. Míg a barsi egyházmegye esperese semmi kivetnivalót nem talált a mozgalom tagjai által képviselt szellemiségben, addig Soós Károly, komáromi esperes szerint „ez a szellem nem őszinte magyar református egyszerű szellem, hanem túlzott pietista és elfogult.”

Medgyasszay püspök pedig „a barsi egyházmegye hatósága és felügyelete alá helyezett felekezeten kívüli keresztyén szerezetintézmény”-ként jellemezte.

A mozgalom árvaházi munkája kikerült a barsi egyházmegye fennhatósága alól, és az egész egyleti munka közvetlenül a dunántúli egyházkerület ellenőrzése alá került.

Az államhatár-módosítás nyomán beállt új helyzethez a mozgalom csak lassan tudott alkalmazkodni. A felvidéki magyar reformátusság kisebbségi létének megszűnésével az eb-

redési mozgalmak céljai értelmüket veszítették. Ennek köszönhetően a mozgalom intézményi hátterének a bővülése – a korábbi dinamikus időszakhoz képest – az első bécsi döntést követően lelassult, majd végleg megakadt (ebben közrejátszottak a háború okozta gazdasági nehézségek is). Nem épült fel a Felsőszelire tervezett új fiókárvaház, a Tábita kórház, a diakonissza anyaház, a kiskoszmályi árvaházi elemi iskola, és nem állították fel saját nyomdájukat sem.

Mindennek ellenére a Béthel Egyesület a negyvenes évek elején érte el működésének a csúcspontját; a mozgalom szorosabban vett kötelékébe tartozó gondozók, gondozottak együttes száma ekkor (1940–1942 között) meghaladta a 120-at. Az országváltással járó legfontosabb pozitív változást a magyar állami hatóságoknak a mozgalomhoz való erkölcsi és anyagi értelemben vett támogató magatartása jelentette Bars és Hont k. e. e. vármegyék törvényhatósági bizottsága 1939-ben évi 500 pengő juttatást szavazott meg a kiskoszmályi árvaház javára. Az indoklás szerint „Kiskoszmály községben 1932 óta fennálló árvaház különösen a cseh megszállás ideje alatt sok magyar gyermeket mentett meg a magyarság számára azáltal, hogy azokat a cseh menhelyekről átvéve magyar szellemben, magyar nyelven nevelte. Nagy értékű munkásságot fejt ki azáltal, hogy elhagyott és züllésnek kitett gyermekeket nevel hasznos magyar állampolgároknak.”

Az új magyar–csehszlovák államhatárt 1938-ban közvetlenül Kiskoszmály felett húzták meg. Az eddigi vasúti közlekedési szempontból is kedvező elhelyezkedésű település ezzel nehezen megközelíthetővé vált, és így egyik napról a másikra periférius helyzetbe került. A határváltozást követően a konferenciák egy részét 1942-ig még Kiskoszmályon tartották, de egyre kisebb részvétellel. Korábban ide érkezők a Léva–Zólyom vasútvonalon közelítették meg a falut. A legközelebbi vasúti megállótól csak fél órát kellett gyalogolni az árvaházig. Az új határ azonban ezt a vasútvonalat kettévágta, melyen így a forgalom is megszűnt. A legközelebbi megálló immáron a nagykálnai lett, mely azonban 9 kilométerre volt a falutól és ezt a távot gyalogszerrel kellett megtenni. Az autóbusz sem jelentett alternatívát, mivel hetente mindössze három alkalommal közlekedett Léva és Kiskoszmály között. A konferenciákról egyre nagyobb számban maradtak el a résztvevők, mivel tartottak a hosszú út nehézségeitől. Ezzel az árvaháznak, mint az ébredés szellemi központjának, a sorsa végleg megpecsételődött.

A kiskoszmályi árvaház lakóit gazdasági és egyéb szempontokat figyelembe véve 1942-ben Lévára költöztettek. Itt ideiglenesen egy új árvaházi épület megszerzéséig (ez a háború miatt már nem valósult meg) a barsi egyházmegye biztosított nekik szállást. Az épületben csak a legkisebbek maradtak. A kiskoszmályi árvaház ezzel befejezte működését és döntés született a kastélyépület eladásáról is.

A Kiskoszmályi Református Leányegyház 1942 augusztusában ugyan határozatot hozott a kastélyépület megvásárlásáról, melyben annak átalakítása után (esetleg helyén) templomot, iskolát és tanítói lakást tervezett építtetni. Azonban az adásvételre – minden bizonnyal a háború okozta bizonytalanság miatt – végül nem került sor.

A háború alatt a mozgalom férfi dolgozóinak a bevonulásával egyre nagyobb teher hárult Léván is a diakonisszákra. A

komoly megterheléssel járó munkának köszönhetően többen közülük kimerültek, és hosszabb időre megbetegedtek. A meggyötört asszonyok sziszifuszi munkájának végül a front vetett véget.

A szovjet csapatok 1944. december 20-án foglalták el Lévát. A történet források híján itt megszakad. Nem tudjuk, hogy az árvák családoknál vagy pedig az árvaházban vészeltek-e át a front átvonulását. A kiskoszmályi épület a harcok során találatot kapott. A tetőzet nagy része beomlott. A háború elmúltával az intézmény beszüntette működését. Az épület felújítására nem került sor, mivel a kitelepítés veszélye szinte minden magyar református családot fenyegetett.

Az épület állaga évről-évre romlott. Mivel a település területén a harcok igen hevesen dúltak, a front átvonulása után a környező lakóépületek javítására a lakosság gyors ütemben hordta el az árvaház könnyen hozzáférhető építőanyagát. Valószínű, hogy az 50-es évek vége felé végül teljesen lebontották.

Bár a harcok is tetemes kárt okoztak az egyesület vagyonában, ám ettől azonban jóval súlyosabb következménnyel járt a mozgalomra nézve, hogy a háborút követően a '38-ban Magyarországhoz visszatért területek újra Csehszlovákiához kerültek. A Csehszlovák állam vezetése a kollektív bűnösség elvére hivatkozva jogfosztó intézkedéseket léptetett életbe az ország magyar lakosságával szemben. A Béthel Egyesületet mint „állami szempontból megbízhatatlan” szervezetet 1947. szeptember 1-jével feloszlatták, vagyonát pedig elkobozták. Nehézy Károly és a kiskoszmályi mozgalom önkénteseinek nagyobb része nem várta meg a magyar-szlovák lakosságcseré keretében való kitelepítését, és 1947-ben önként az anyaországba távozott. Ezzel a kiskoszmályi mozgalom története ugyan véget ért, de az általuk elvégzett hitébresztő munka még évtizedekig éreztette hatását a szlovákiai református egyházban.

A jelen sorok írója 2022 márciusában felkereste Kiskoszmály települést. A magyar református gyülekezetben 11 személy van nyilvántartva. Ma az árvaház helyén egy szépen kaszált füves terület található, ami az önkormányzat tulajdona és közvetlen a polgármesteri hivatal mellett van. Az árvaház épületének nyoma sincs, csupán a régi fényképeken látható betonkerítés alapja maradt meg. A hivatalban megtud-

tam, hogy több földtani vizsgálat is volt a területen, melyek üregeket, pincéket mutattak ki a mélyben. Ezért a terület építkezésére nem alkalmas. Az utcabeliekkel beszélve szinte alig volt valaki, aki tudott valamit az árvaházról.

A mi feladatunk, hogy egyházunk, egyházmegyénk e mozgalmas időszakát megismertessük gyermekeinkkel, rámutatva arra, hogy Istenben bízva -kitartó munkával és imádsággal -nincs lehetetlen!

Mente Róbert, pozbai gondnok
a barsi egyházmegye világi főjegyzője

Felhasznált irodalom

A kiskoszmályi árvaház története (1932)

Galó Vilmos: Református karikatív intézmények szlovákiában és Kárpátalján a két világháború között – kitekintéssel a második világháború végéig. (2017)

MEGEMLEKEZÉS

Édesapám, Ifj. Hanesz Sándor halálának 20. és születésének 95. évfordulójára

Meg kell említenem mindjárt az elején, hogy a Szlovákiai Református Keresztény Egyház két Hanesz Sándor református lelkipásztort jegyez. Ők ketten unokatestvérek és majdnem kortársak is voltak.

Az idősebbik Hanesz Sándor 1916-ban született Tornagörgön / Hrhov/ és a Rozsnyó / Rožňava/ melletti Jabloncán / Silická Jablonica/ volt református lelkész, 1997-ben hunyt el.

Az én édesapám ifj. Hanesz Sándor 1926-ban szintén Tornagörgön / Hrhov/ született, és az Úr elvezérelte őket egymástól. Édesapám később a Komárom / Komárno/ melletti Nagykeszire / Veľké Kosihe/ került református lelkésznek. Itt is hunyt el 2002. július 27-én.

Mindketten egy olyan korban voltak református lelkészek, mikor az uralkodó államhatalom egyáltalán nem nézte jó szemmel sem a katolikus, sem a református és semmilyen egyház működését, így nagyon nehéz volt az Úrnak való szolgálat.

Mindkettőjük életútja tehát Tornagörgőről indult, ebből a kis gömöri faluból, hogy aztán lásd édesapám, bejárva az országot letelepedjen egy Csallóközi faluban, Nagykeszin és itt is leljen végleg otthonra.

A lelkési indítást egyrészt vallásos szüleitől és a szintén vallásos tágabb családtól kapta, másrészt a szintén Tornagörgői Nt. Kőszeghy Gábor esperes úrtól. Ezekkel a családi és baráti indítatásokkal és támogatással került az Úrnak való szolgálatra.

Lelkési szolgálata során több gyülekezetben is végezte a reá bízott szolgálatot. Miután 1954-ben sikeresen befejezte tanulmányait a Prágai Comenius Evangélikus Teológiai Fakultáson az Úr Komáromba vezérelte segédlelkési szolgálatra Nt. Galambos Zoltán mellé. Utána a rimajánosi gyülekezetben végezte munkáját, mint esperesi segédlelkész és innen szolgált be Serkét is. Életének és szolgálatának következő állomásai Apácaskállas, majd Pozsonyba került Nt. Mafašik András esperes úr mellé. Mindehhez odaadón és Ura iránti hűséggel helytállt a szolgálat mezején.

1959. november 15-én került a Nagykeszi Református Gyülekezetbe mint megválasztott lelkész, s az itt töltött 27 év méltán beszél szolgálatáról.

Az itt töltött szolgálat alatt a templomot a nagy nehézségek ellenére, a gyülekezet hűséges tagjaival együtt mintegy

ötször javíttatták. Sőt az 1965-ös nagy csallóközi árvíz után nem kis erőfeszítéssel új parókia is épülhetett. Nyugdíjba vonulása után 1986-ban a gyülekezetben maradvá újabb nehéz próbatételekkel kellett szembenéznie. 1997-ban mondott le végleg a szolgálatról. Ezt követően ereje már lassan elfogyott, míg nem 2002. július 27-én az Úr magához szólította. Temetése 2002. augusztus elsején volt a Nagykeszi temetőben.

Házasságot 1960. május 8-án kötött a szintén nagykeszi születésű hajadon Lukács Zsuzsannával, id. Lukács Jenő és Kossár Krisztina leányával. E házasságból 3 gyermek született: 1 leány- és 2 fiúgyermek és van két fiúunoka.

Későbbi életünk úgy alakult, hogy a faluból elköltöztünk és a sír látogatása a távolság miatt nehézségekbe ütközött, ezért hamvait 2016. július 26-án a Duna-szerdahelyi temetőbe helyeztük át, így most itt nyugszanak porai.

Egész életében mindig az egyház tisztaságáért harcolt, hogy az a Biblia szerint való legyen. Nagykeszin felépítette a közben lankadó református egyházközséget, voltak istentiszteletek, megszervezte a konfirmációra való előkészítést, hittanórákat tartott. Keresztelések, ágendázások, házasságkötések és a temetéseket is egyházunk szokásai szerint tartotta, annak ellenére, hogy abban az időben más világ volt és nagy volt a faluban a szocialista propaganda a templom látogatása ellen.

S ezzel bizony sokszor összetűzésbe is került az államhatalommal. És mivel bizonyos kérdésekben nem értett egyet az egyház addigi vezetésével sem, kénytelen volt kérni korai nyugdíjaztatását (1986), s bizony bár továbbra is szolgált (1997), fizetést az egyháztól nem, csak az államtól kapott nyugdíjat.

Édesapám hagyatékát kutatva több

értékes feljegyzésre leptünk. Így kerültek a kezünkbe egyháztörténeti írásai. Megírta a Nagykeszi Református Egyházközség történetét egészen a kezdetektől, a 17. századi első írásos feljegyzéstől a múlt század 30-as éveinek –forrás híján– közepéig. Megörökítve ezzel a reformáció kezdeteit a faluban. Felkutatta, mikor épült az első templom, milyen természeti katasztrófák érték a falut. Megírta, hogy a templom mostani formájában 1819-ben épült. Adatokkal szolgált arra vonatkozólag, hogy mikor épült a torony, ki és mikor adományozott harangot. Megörökítette az itt szolgáló lelkészek neveit, valamint kutatta és megírta Valesius Antal János élettörténetét is, aki az exuláns csehek utolsó püspöke volt, megdöntve ezzel azt a tényt, hogy, amint azt az iskolákban tanították, hogy az Comenius (Ján Amos Komenský) volt. Történeti kutatásai kiterjedtek Valesius életére is, aki az utolsó éveit szintén Nagykeszin töltötte és itt is lett eltemetve.

1967-ben írt egy könyvet az új parókia építetéséről is, amelyben felsorolta, hogy kik miben és hogyan segítettek az árvíz következtében elpusztult lelkészlak újjáépítésénél. Ez a könyv amolyan bibliográfia is.

Majd továbbá meg kell említenem, hogy az árvíz idején 1965-ben sem hagyta el a falut, ahol tudott, segített. Nem ijedt meg a víztől, vezette a községi krónikában az árvízi eseményeket, majd még tovább 10 évig írta a krónikát feljegyezve a község árvíz utáni újjászülésének történetét sok-sok fényképpel dokumentálva.

Természetesen egyéb jellegű egyházi és világi feljegyzések is maradtak fenn utána, többek között pár vers is, amelyek egyikét itt szeretném közölni. Sajnos az eltelt idők során sok feljegyzése megsemmisült, de ami még érdemleges, igyekszem írni, hogy fennmaradjanak az utókornak.

Eddig megjelent művei:

Hanesz Sándor: Szellemi örökségem 1. rész, 2020.

Hanesz Sándor: Szellemi örökségem 2. rész, 2021.

Továbbá előkészületben:

Hanesz Éva: Árvíz Nagykeszin 1965 és a falu újjászülése sok-sok fotóval

Írta: Hanesz Sándor, forrás – községi krónika 1965-74

Istené a dicsőség

Soli deo Gloria

Tisztelettel leánya Ing. Hanesz Éva

Isten szólott...

*Isten szólott az emberhez egykor
Erős, nagy szózáttal a világba bele
És megremeg az emberi lélek
Amint megérinté őt az Isten Szele.*

*Népek, nemzetek nagy lélek-arca
Az erős isteni kéz nyomása alatt
Kínoktól, ráncokban elborul, de
Tündököl, amikor Isten simogat.*

*Így vagy Te is, te emberi lélek
Az élet útját talán járd csak egyedül
Tested megtörve vonszoljad itt bár
Kiegyenesedsz, amikor fény rád derül.*

*Isten szava az Evangélium
Az élet pedig Isten hatalmas keze
Ez, mi nyomatékot ad a szónak
S a lelked mindenestől megremeg bele.*

*Isten keze alakít bennünket
Életünk nagy isteni terv szerint halad
Lelked háza egy-egy kitörésnél
E kéz nyomát érzi, hogy rengnek a falak.*

*S a hit az, mit maga az Alkotó
Ingyen kegyelemből adott itt minékünk
Tesz képessé, hogy megértsük mindezt
Ösztönöz, hogy el ne fogyjon szeretetünk.*

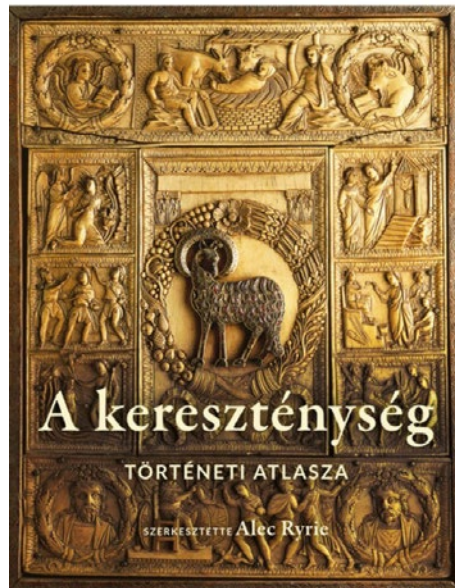
Hanesz Sándor
Pozsony, 1958. XI. 9

A keresztyénség történelmi atlasza

Szerkesztette Alec Ryrie

„Keresztény történelmi atlaszt írni – első hallásra – különös vállalkozás. Vallás és földrajz között nem feltétlenül egyértelmű a kapcsolat... Mégis a keresztyénség velejéig földrajzi jellegű vallás, a térképek pedig különösen hatékonyan beszélnek el a történetét. A keresztyének mindig is a szentség fogalmaival gondolkodtak az általuk elfoglalt terekről... Aki a történeti Krisztust hirdeti, az nehezen feledkezik meg arról, hogy lábai annak idején Júdea hegyeit tapodták, ahová mi magunk is ellátogathatunk. A héber Biblia narratívája sziklaszilárdan gyökerezik a fizikai térben. A keresztyének szemében Jeruzsálem teológiai alapelve, az eljövendő mennyei város, de egyszerre mind valós hely is, tele relikviákkal,

konfliktusokkal, és olyan emberekkel, akik a városra egyszerűen otthonként tekintenek.”

Ezekkel a szavakkal szólítja meg a szerző a reménybeli olvasókat. Több ilyen jellegű munka is készült már a világban, s a kilencvenes években a Helikon kiadó jelentette meg a Keresztény világ atlasza című kiadványt, amely szintén nagyszerű munka. A Kálvin kiadó által 2021-ben kiadott atlasz tovább se-

gít lelkészt és minden érdeklődőt, hogy gyarapodjon helyismeretünk, s a keresztyénség lelki üzenete, történelme valós tudássá, hitelesítő üzenetté váljon számunkra. A kötet ára 8.000 Ft – 22,- Euró

Csoma L

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

A zsidóság fejlődése az államalapítás előtt
A Chabad missziója

A zsidóság nagyon tevékeny csoportja a Chabad mozgalom. Tagjai a zsidó ünnepek előtt azon munkálkodnak, hogy megerősítsék a zsidó öntudatot.

Európában a 18. században jött létre a zsidó Chasszid irányzat. Alapítója Israel Ben Elieser rabbi, aki Baal Schem Tov néven vált ismertté. Munkája eredményeként különböző Chasszid körök jöttek létre, amelyekbe, zárt körök lévén, még házasság révén sem fogadtak be nem körükből származót. A Chabad szó jelentése: bölcsesség, tudás, egyértelműség. A Chabad (más néven Lubawics) megalapítója Schneur Salman rabbi (1745-1812), aki az oroszországi Ljadiban élt. Követőit Lubawicsinek – vagy Chabad-Chasszidimbek nevezik. A mozgalom kezdetétől egy rabbi dinasztia hét tagja volt a vezetője Menachem Mendel Schneerson rabbiig. Az utolsó rabbi 1953-tól haláláig, 1994-ig volt a

Chasszidi mozgalom élén. Vezetése alatt forradalmi változások történtek köreikben. Először: a mozgalom kiterjesztette tevékenységét a közösség határain túlra, és missziói szolgálatot is végez, hogy a zsidókat hitükhöz közelebb vonzza, s a modern társadalom kihívásaival szemben hitben erősebbé tegye. Kezdeményezte a missziói kötelezettséget mozgalma minden fiatalja számára, akiket Schlichimnel – tanítványoknak hívnak. Bátorította őket, hogy egy fontos parancsolatot (Mitzwa) helyezzenek szolgálatuk előterébe, hogy minél több fiatal vezessenek vissza az istenfélő zsidóság körébe. Ennek érdekében az

ország városaiban, főleg a városközpontokban, kis találkozó helyeket alakítottak ki, ahol a járókelőknek felajánlották az ima-szalagok viselését, és schabat – szombati gyertyákat osztottak. Az ünnepekre készülve, szolgáltak a közkatonák között.

Gondoskodtak „Izrael népének őrzőinek és védelmezőinek” ünnepi étkeztetéséről és megajándékozásáról.

További kezdeményezésük a Chabad-házak kialakítása a világban mindazokon a helyeken, ahol az izraeli fiatalok katonai szolgálatukat követően nagyobb számban megfordulnak. Ezek a házak mintegy követségként működnek, ahol ellátást, kóser ételt kapnak, s ünnepnapok idején gyülekezeti közösséget biztosítanak. Ezek a házak találkozási pontok az utazóknak, s egyben kapcsolattartási lehetőséget nyújtanak az Izraelben levő családokkal is.

Karizmatikus képességeivel a Lubawicsi rabbi sok követőt szerzett az egész világon. A 80-as években azzal a felhívással fordult a nem zsidó fiatalokhoz, hogy Noé hét parancsolatát igyekezzenek követni. Ezek a parancsolatok a rabbi szerint felkészítenek nem zsidó népeket is a megváltásra. Tanítványainak egy része úgy hiszi, hogy a vezető rabbi majd Messiásként jele-

nik meg. Ennek következtében komoly nézetkülönbségek adódtak a Chabad csoporton belül, ami Schneerson élete vége felé felerősítette a különbözőségeket.

A messiási-nak nevezett csoport, amelynek tagjai tagadják, hogy a rabbi meghalt, várják, hogy Messiásként jelenik majd meg. Jelmondatuk: „Él a mi Urunk, Mesterünk és Rabbink, aki király és messiás örökké.” Sárga zászlajukon királyi korona és a Messiás felirat látható. Az irányzat kritikusi igyekeznek viszszaeszközíteni a belső feszültséget, s megakadályozni kívánják egy új vallás létrejöttét.

A lubawicsi rabbi utód nélkül halt meg, így a közösség vezető nélkül maradt. New York-ban levő sírja zarándokhely a Chasid mozgalom tagjai számára.

*Avshalom Kapach, Israel Heute
Ford. Csoma László*

A Kárpát-medence reformátussága

Összetartozunk! Gyulafehérváron ünnepeltük a református egységet

Közel 2500 résztvevővel zajlott le a Magyar Református Egység Napja május 21-én Gyulafehérváron. A Kárpát-medence minden szegletéből érkeztek a hívek, hogy együtt élhessék meg a református egyház közösségének összetartozását.

AMagyar Református Egyház vezetői 2009-ben, Debrecenben döntöttek el, hogy május utolsó vasárnapján fogják ünnepelni az összetartozást, azóta különböző helyszíneken rendezték meg a nagyszabású találkozót. Az idei együttlétnék különleges üzenete volt: a dél-erdélyi szórványban megrendezett esemény hirdette: minden magyar református számít.

Az egységnap rendezvény Bethlen Gábor fejedelem szobrának leleplezésével indult az egykori Collegium Academicum épületének közelében. Deák Árpád nagyváradi szobrász alkotását Kató Béla püspök, Novák Katalin köztársasági elnök és Gabriel Pleșa gyulafehérvári polgármester tárta fel. A szobor

tudósként, bibliaolvasó fejedelemként ábrázolja Bethlen Gábert, aki a magyar és román közösség számára egyaránt építő, hasznos intézkedéseket hajtott végre. A Collegium Academicum intézményét 1622-ben alapította, ennek évfordulója előtt tiszteleg az idei egységnap rendezvény, emellett az Erdélyi Református Egyházkerület 2022-t a református oktatás évének nevezte. A szobor talapzatán a fejedelem neve, születésének és halálának évszáma (1580–1629), valamint híres hitvallása áll:

„SI DEUS PRO NOBIS, QUIS CONTRA NOS” (ROM 8,31) COLLEGIUM ACADEMICUM 400 (1622–2022).

(„Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?” Róm 8,31)

Az ünnepség kezdetén Kató Béla erdélyi püspök házigazdaként köszöntötte a vendégeket. Felhívta a figyelmet arra, hogy pontosan 13 évvel ezelőtt, 2009. május 21-én Debrecenben alakult meg a Magyar Református Egyház, és azóta elő-

ször ünnepeljük szörvényben az egységnapot. „Ez is bizonyosága annak, hogy Gyulafehérváron is lejárt a felejtés ideje, azoknak az ideje, akik a fejedelem emlékét ki akarták törölni. Ma már a többség képviselői is úgy gondolják, gazdagabbak lesznek, ha beemelik magyar református értékeinket a város történetébe” – fejtette ki a püspök.

Kató Béla továbbá hangsúlyozta: a magyar református kö-

zösség testvéri kezet nyújt románnak és németnek, lutheránusnak, unitáriusnak, ortodoxnak, római és görögkatolikusnak egyaránt. A 400 éves kollégiumról való megemlékezés mellett a kulturális, szellemi környezetet is ünnepeljük, amelyből kinőtt – nemcsak a kollégiumot, hanem az országot átfogó egészet, a fejedelem művelődéspolitikáját, amely ma is szolgálja jogutódain, a nagyenyedi kollégium és a kolozsvári teológia által Erdély szellemi felemelkedését.

Bethlen Gábor akkor alkotott Erdély földjén maradandót, amikor mások pusztítottak – mondta el ünnepi beszédében Novák Katalin köztársasági elnök. 400 év telt el, de bennünket ma is lenyűgöz és kötelez a református fejedelem, hogy „építsünk téglából és habarcsból épületeket, igéből és hitből lelki, szellemi védőbástyákat. A kettő együtt, anyag és szellem, test és lélek – ez a templom.” A köztársasági elnök hangsúlyozta, a határon túli magyar közösségek építése és megmaradása olyan közös érdek, amely soha mások ellen nem szól.

„A köldökzsinórt az anyaország és a tőle elszakított magyarok között soha nem fogjuk és nem hagyjuk elvágni”

– jelentette ki Novák Katalin.

Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettes, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke szerint Bethlen Gábor Kelet-Európában példaképként állhat bármelyik nemzet politikusa előtt. „Bethlen Gábor éles szemmel, előrelátó képességgel és sok tapasztalattal jutott arra a következtetésre is, hogy építkezni – különösen, ha egy kis népről van szó – csak úgy lehet, ha béke van. Ha az erőt, energiát, az emberi életet nem háborúskodásra, pusztításra használják fel, hanem az alkotásra figyelnek” – mondta el a miniszterelnök-helyettes, majd hozzátette: a szoborra tekintve jusson eszünkbe, hogy érdemes küzdeni azért, amiben igazán hiszünk.

Gabriel Pleša gyulafehérvári polgármester a kötelességről beszélt, hogy nemzetiségtől függetlenül tovább építsük elődeink hagyatékát. Bethlen Gábor fejedelem érdemei nem vitathatók, Erdély egyik legvirágzóbb időszaka köthető a nevéhez, így ma méltón tér vissza a vár szívébe, az általa alapított Collegium Academicum közelébe. Victor Opaschi vallásügyi államtitkár elmondta: a hitbeli és vallásszabadság a demokrácia alapértékei, az államtitkárságnak pedig elsődleges feladata a felekezetek, valamint az egyházak és az állam kö-

zötti jó kapcsolat fenntartása. Gudor Kund Botond esperes szerint az erdélyi református végvárrendszer lelki megerősödésének lehettek tanúi az egybegyűltek, hiszen a százból egy elveszett juh példázatához hasonlóan bebizonyosodott, hogy az utolsó református is számít. „Krisztust keresve a dél-erdélyi szörvényainkban élő utolsó reformátusokat is megtalálhatjuk” – jelentette ki az esperes.

Az istentiszteleten az apostoli köszöntést Csűry István királyhágómelléki püspök mondta el, a Róm 14,1–4 alapján a lekiót Géresi Róbert felvidéki püspök olvasta fel, a bűnvalló imát Zán Fábián Sándor kárpátaljai püspök, a prófétai imát pedig Pásztor Dániel tiszáninneni püspök mondta el.

Balog Zoltán dunamelléki püspök a Zsolt 133 alapján hirdette az igét: „Zarándokének. Dávidé. Ó, mily szép és mily gyönyörűsége, ha a testvérek egyetértésben élnek! Olyan ez, mint mikor a drága olaj a fejről lecsordul a szakállra, Áron szakállára, amely leér köntöse gallérjára. Olyan, mint a Hermón harmatja, amely leszáll a Sion hegyére. Csak oda küld az Úr áldást és életet mindenkor.” Az igehirdetés során elhangzott: nehéz cipelni a magyar történelem terhét, tőle várni a megtartatást, mert a történelem önmagában nem tart meg. Az ige azt üzeni, jó közösségben, együtt lenni – ez az ember alapvető állapota, teremtsi rend. Bár a hétköznapi kihívásai közepette úgy tűnik, nehéz együtt lennünk, közösen gondolkodnunk, a zsoldár mégis arra biztat, hogy gyönyörűsége a közösség, hiszen oda küld áldást az Úr, ahol a testvérek együtt vannak. Balog Zoltán továbbá elmondta: az egybentartó erő maga Jézus Krisztus, belőle jön a keresztyén szeretet mindenki iránt – ez a szeretet összehoz és helyreigazít. Egyedül ő képes legyőzni a gyűlöletkeltést, a hamis propagandát, ennek pedig jó példája az együvé tartozás: „Mi már együtt vagyunk. Legyen így együtt a nemzet is.”

Az Úr imádságát Halász Béla délvidéki püspökkel mondhatták el a hívek, az úrasztalához Szenn Péter horvátországi püspök hívta a gyülekezetet. A szereztetési igét Fekete Károly tiszántúli püspök olvasta fel, majd Steinbach József dunántúli püspök mondott imát. Az Apostoli hitvallást Krasznai Csaba, az amerikai Kálvin Egyházkerület püspöke, a nyilvános vallástételt és fogadalmat, bűnbocsánat-hirdetést, meghívást az úrasztalához Vass Zoltán torontói lelkipásztor vezette. Záró áldást Kató Béla erdélyi püspök mondott.

Az ünnepi istentiszteleten a barátosi fúvószenekar, a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium és a Kolozsvári Református Kollégium kórusa, valamint Péntek Attila kolozsvár-fel-sővárosi kántor és Domschy Mercédesz szolgált.

Berekméri Gabriella/reformatus.ro

Fotó: Kiss Gábor

Öleléssel lefegyverzett gyűlölet

Egy magyarok ellen demonstráló román szenátort békített meg öleléssel Balog Zoltán püspök Gyulafehérváron. A Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke Bethlen Gábor erdélyi fejedelem szobrának avatásakor példát mutatott a keresztyéni szeretetből.

Erdély egykori fővárosában szombaton délelőtt a Bethlen-szobor leleplezésére készültek a magyar reformátusok, amikor megjelent közöttük egy román képviselőtbe öltözött férfi, kezében egy bekeretezett képet szorongatva. A csendes ünneplők nem nagyon figyeltek fel a férfira.

Novák Katalin, Magyarország köztársasági elnöke mellett Gabriel Pleşa, Gyulafehérvár polgármestere, Kató Béla erdélyi református püspök és a magyar református egyházvezetők is részt vett az eseményen. Miután a szoborról lehullt a lepel, kisebb lökdösődés támadt. Az újságírók gyűrűjét áttörve az említett férfi

– akiről megtudtuk, hogy Călin Gheorghe Maties szociáldemokrata szenátor – Bethlen Gábor szobra elé helyezte Avram Iancu képét. Iancu vezetésével az 1848-as magyar forradalom és szabadságharc idején több ezer magyart kínoztak meg és végeztek ki Erdélyben.

Balog Zoltán kilépett a palástos lelkészek közül, békítő jobbot nyújtott a férfinak, majd azt láttuk, hogy megöleli és megpusztilja a teljesen megzavarodott

politikust. Az esetről **videófelvétel is készült**.

Ezt követően a közeli színpadhoz vonultak a püspökök, ahol kezdetét vette a Magyar Református Egység napi istentisztelet. Balog Zoltán ígéhirdetésében a keresztyéni szeretetről is beszélt.

Az ünnepség után az egyházvezető portálunknak azt mondta az esetről, „ha nem tudunk átlépni határokat és megölelni a másikat, ahogy Jézus Krisztus is magához ölelt minden embert, akkor nincs esélyünk megmaradni. Csak a szeretet képes legyőzni minden gyűlöletet. A nekem nacionalistaként bemutatkozó ember ugyan elhelyezte a Bethlen-szobor lábánál a számára fontos képet, de a fejedelem mennyivel magasabb volt annál a szó minden értelmében. Nagyra értékeljük azt, hogy Gyulafehérvárnak egy olyan román polgármestere van, aki engedélyezte, hogy a város egyik legfrekvenciáltabb helyén, az egykori palota mellé felállítsuk Bethlen Gábor szobrát.”

Fekete Zsuzsa/reformatus.hu

Hála és számvetés - Ülészett a Generális Konvent

„Az egység egyszerre ajándék és feladat” — áll a gyulafehérvári Generális Konventen elfogadott, a Közös Kárpát-medencei magyar református missziói stratégiáról szóló vitairatban. A testület május 20-án, a Református Egység Napja előtt ülészett az erdélyi városban. Az ülésen sok szó esett a kárpátaljai testvérek megsegítéséről nehéz helyzetükben, a világ magyar reformátusainak tagságáról a Közös Zsinatban, amelyet össze is hívtak 2023-ra.

Csodálatos alkalom, hogy így egybehozta Isten ezeket a napokat, és együtt ünnepelhetünk. Nagy várakozással néztünk elébe ennek a találkozásnak – mondta Kató Béla, a házigazda Erdélyi Református Egyházkerület püspöke, majd a 100. Zsoltárt idézte. Az egységnapot és a konventet vendégül látó egyházkerületet Kolumbán Vilmos, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet rektora mutatta be, majd Buzogány Dezső előadásában az idén 400 éves erdélyi református oktatásról hallhattak a jelenlévők.

HÁLAADÁS ÉS FELADATOK

Ukrajnában háború tört ki, és mi reformátusok azonnal reagáltunk a helyzetre – mondta Gér András A Magyarországi Református Egyház zsinati tanácsosa az elmúlt évet összegző beszédében. Örömteli eseményeket is felidézt, mint például, hogy több mint hetven év után új Református Énekeskönyv látott napvilágot, és már 50 ezer példány fogyott el belőle. Feladatként említette, hogy a koronavírus-járvány során elmaradt híveket újra el kell érni. „Csak az ígére alapozva, Isten szolgálatba küldését betöltve végezhajuk munkánkat. Így tekintünk majd a Kárpát-medencei missziói stratégia tárgyalására is” – intette a konvent tagjait a tanácsos.

A MISSZIÓ KÖZÖS ÜGY

A Kárpát-medencei magyar református missziói stratégiáról szóló vitairatot a Generális Konvent el is fogadta, és felkérte az egyházmegyét, hogy a következő időszakban vitassák meg azt, és tegyék meg építő

javaslataikat, hogy 2023-ban már a közös zsinat elé lehessen terjeszteni a kész dokumentumot. Balog Zoltán dunameléki püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkési elnöke elmondta, a missziói stratégia megalkotása „szembenézés saját magunkkal, számvetés, hogy mit értünk el, hol vannak a nehézségeink, és demonstrálás kifelé, a nem református közvélemény felé”. A püspök úgy gondolja, az egyik legfontosabb feladat a belső szellemi vonalak megerősítése. A dokumentum leszögezi: „Az egység egyszerre ajándék és feladat. A 2004 óta működő Generális Konvent felelőssége, hogy az egységet a részegyházak közös felelősségvállalásával világos missziói stratégia mentén munkálja”.

A missziói stratégia nem csak a jelenlegi helyzetet kívánja elemezni, hanem célokat is kitűzne, és az ehhez vezető út építőköveit, a konkrét teendőket is megfogalmazná. Ezek között például olyanokat találunk, mint a Magyar Református Egyház közös lelkész-életpálya-modelljének megalkotása, a magyarországi keresztyén roma szak-kollégiumoknak megfelelő intézmények alapítása az egész Kárpát-medencében vagy a Nemzeti Összetartozás Napja keresztyén tartalmi és spirituális vetületének megfogalmazása.

Az egységes Zsinat tagfelvételi szabályait is rendezte a Generális Konvent. A Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége és a Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozói Szolgálat és más kérelmező szervezetek előtt a kezdeményezett alapszabály-módosítással megnyílik a lehetőség az esetleges további tagok felvételére. Négy zsinati tagságtípus bevezetését támogatta a Generális Konvent: alapító, befogadott, közösségi és megfigyelő. Arra is felhatalmazta a konvent elnökségét, hogy meghatározza a csatlakozó szervezetek számát.

A SZERETETSZOLGÁLAT ÉS A GYÜLEKEZETEK ÖSSZEFOGÁSÁRÓL

Megrendítő, amikor egy szundikáló óriás megmozdul – mondta Czibere Károly, a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány kuratóriumi elnöke a kárpátaljai testvérek és az ukrán-orosz konfliktustól szenvedő többi ember megsegítéséről. „Amit átélünk az utóbbi időben, nagy bizonyágtétel volt.” Kiemelte, hogy a Magyar Refor-

mátus Szeretetszolgálat a háború kitörésének hírére azonnal a határra sietett, de már ott találta a határmenti református gyülekezetek tagjait és lelkészeit. A szeretetszolgálat 480 tonna adományt osztott szét, ebből 300 tonnát vittek Kárpátaljára, és még ugyanennyit vittek a gyülekezetek is. Czibere Károly beszámolt a Kárpát-medencei Református Diakóniai Egyeztető Tanács újraszervezéséről is. Ennek feladata az lesz, hogy a tagegyházak diakóniai munkáját segítse.

HISZÜNK ABBAN, HOGY VAN JÖVŐNK KÁRPÁTALJÁN

A köszönet és a hála szavaival szólt a megjelentekhez Zán Fábán Sándor kárpátaljai püspök, aki szerint a református egység jelesre vizsgázott a bajba került kárpátaljai magyarok megsegítésében. Egyre többen imádkoznak azért, hogy a „támadó és védekező fegyver is feleslegessé váljon”. „Most nem adományokat kérek, hanem könyörgést és bőjtölést, mert hiszem azt, hogy Isten megtudja változtatni a nagyhatalmak politikáját” – mondta a püspök. Már gondolkoznak az újraindítás lehetőségein és a háború utáni időszak feladatain, de emlékeztetett, hogy sok munka vár mindenkire, mert „nagyon sokan állnak ott a küszöbön”, akik gondolkodnak, hogy elmenjenek vagy maradjanak. Hozzátette: „Hiszünk abban, hogy van jövőnk Kárpátalján.”

DÖNTÉSEK ÉS ZÁRÓNYILATKOZAT

A Generális Konvent Elnöksége az ugyanaznap, délelőtt tartott ülésén támogatja, hogy a Kárpát-medencei Református Oktatási Alapba összegyűlt összeget az egyház ne megduplázza (azaz ugyanannyival kiegészítse, amennyi pénz összegyűlt), hanem minden évben előre meghatározott összeget tegyen hozzá, mert ez sokkal kiszámíthatóbb a költségvetések tervezése szempontjából. A konvent elnöksége arról is döntött, hogy az alapból jelentős összeget zárol idén őszig, és a kárpátaljai helyzet függvényében egészben vagy részben a Kárpátaljai Református Egyházkerület oktatási intézményeire fordítja majd.

A Generális Konvent elfogadott Zárónyilatkozatában hálát adtak Istennek, hogy a világjárványt többé-kevésbé sikerült megfékezni, és fájdalommal emlékeztek azokra, akik az elmúlt két

évben életüket veszítették a koronavírus következtében. Az oktatás fontosságát is hangsúlyozták, hiszen „a kisebbségbe került magyarság fennmaradásának záloga az evangélium tiszta hirdetése, az anyanyelvű oktatás megerősítése és a népegyházi keretek kiépítése”. A zárónyilatkozatban a Konvent elkötelezte magát az ukrán-orosz konfliktus elől menekülők ügyének felkarolása mellett, és imádkozik azért, hogy véget érjen a vérontás és az ártatlanok szenvedése. Ígéretet tettek arra, hogy a Konvent ezután is „mozgósítja erőit a kárpátaljai református magyar testvéreink támogatására és mihamarabbi visszatérésére szülőföldjükre.”

A Generális Konvent a Közös Zsinatot 2023 első félévére hívta össze, és felhatalmazta az elnökséget, hogy határozza meg a pontos időpontot és a helyszínt.

Ulicza Tamás/reformatus.hu
Fotó: Kiss Gábor

BIBLIAOLVASÓ

v e z é r f o n a l

Július

1. P.	Ezsd 5,1-5	Jel 1,9-20
2. Sz.	Ezsd 5,6-17	Jel 2,1-7
3. V.	Ezsd 6,1-12	Jel 2,8-11
4. H.	Ezsd 6,13-22	Jel 2,12-17
5. K.	Ezsd 7,1-10	Jel 2,18-29
6. Sz.	Ezsd 7,11-26	Jel 3,1-6
7. Cs.	Ezsd 7,27-28	Jel 3,7-13
8. P.	Ezsd 8,1-23	Jel 3,14-22
9. Sz.	Ezsd 8,24-36	Jel 4
10. V.	Ezsd 9,1-9	Jel 5,1-10
11. H.	Ezsd 9,10-15	Jel 5,11-14
12. K.	Ezsd 10,1-9	Jel 6,1-8
13. Sz.	Ezsd 10,10-44	Jel 6,9-17
14. Cs.	Neh 1	Jel 7,1-8
15. P.	Neh 2	Jel 7,9-17
16. Sz.	Neh 3	Jel 8,1-6
17. V.	Neh 4	Jel 8,7-13
18. H.	Neh 5	Jel 9,1-12
19. K.	Neh 6,1-14	Jel 9,13-21
20. Sz.	Neh 6,15-7,3	Jel 10,1-7
21. Cs.	Neh 7,4-38	Jel 10,8-11
22. P.	Neh 7,39-72	Jel 11,1-14
23. Sz.	Neh 8	Jel 11,15-19
24. V.	Neh 9	Jel 12
25. H.	Neh 10	Jel 13,1-10
26. K.	Neh 11	Jel 13,11-18
27. Sz.	Neh 12	Jel 14,1-13
28. Cs.	Neh 13	Jel 14,14-20
29. P.	Eszt 1,1-9	Jel 15
30. Sz.	Eszt 1,10-22	Jel 16
31. V.	Eszt 2	Jel 17

Vízzel, Szentlélekkel, tűzzel...

„Én vízzel keresztelek titeket, hogy megtérjete, de aki utánam jön, erősebb nálam: arra sem vagyok méltó, hogy a saruját vigyem. Ő majd Szentlélekkel és tűzzel keresztelek titeket.” (Máté ev. 3:11)

Mit jelent a pünkösd?

A szó eredetileg a görög 'pentekoszté' szóból ered, amely azt jelenti: ötven. Ennyi nap telt el Jézus feltámadása után. Ezen a napon valamit megértett a világ: amit Keresztelő János mondott (fentebb idézett Ige), az bizony nem egy szép szófordulat volt. Isten nem egy távoli, kitalált gondolat, hanem élő, hatalmas Úr, Aki életünkben való jelenlétének a bizonyítékát adta meg először Krisztusban, és munkáját mintegy keretbe foglalja, és a világon megerősíti a Szentlélek kitöltetése.

Mi is történt?

Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv második fejezete beszél erről. Éppen nagy ünnep volt Jeruzsálemben, mivel ekkor ünnepelték az akkor már szórványokban élő zsidók (hogy milyen sok helyről érkeztek kis közösségekből, azt éppen ebben a fejezetben olvashatjuk el), hogy Isten átadta Mózesnek a Tórást – törvényt (mi Tízparancsolatként ismerjük). Sokan voltak ott, ünnepeltek, de a tanítványok egy szobában együtt voltak, tanácstalanul várokoztak. Jézus felment tíz napja a mennybe, valaminek történnie kell. És ezen a napon, pünkösd napján meg is történt. Is-

ten valóban elküldte a Szentlelkét, amelyet – jobb és megfelelőbb szavak híján – szélhez, zúgáshoz és lángnyelvekhez hasonlítunk.

A tanácstalan tanítványok feje felett mintha lángnyelvek jelentek volna meg, és amikor kiszaladtak az emberek közé, és olyan kitörő örömmel beszéltek mindenkinek Istenről, beteljesült ígére-

tekről, Krisztusról, hogy az emberek azt hitték, ezek eszüket veszítették vagy lerészegedtek. Viszont, megdöbbenek, mert mindegyikük a maga nyelvén hallotta az abban a pillanatban apostolokká formálódott tanítványokat beszélni. A kavarodásnak végül Péter első nagy beszéde (igehirdetése) vetett véget, amikor szót kért, és többé már nem kételkedett, nem bizonytalankodott, hogy higgyen-e Jézusnak és Jézusban, hanem csak beszélt és beszélt, mert annyira fészítette belülről a felismerés, hogy végre, minden értelmet nyert. Ezek az apostolok többé nem féltek Jézusról beszélni. Mindenkinek el akarták mondani, hogy minden, amit Istenről hallottak, az mind igaz.

Pünkösd jelképeinkben:

Ennek az ünnepnek a színe a piros, az öröm és a tűz színe. Régebben piros virágokkal díszítették fel a templomokat, vagy szórtak piros virágszirmokat az emberekre. Ekkortájt virít a pünkösdi rózsa is, amelynek eredeti neve a Paeonia (szlovákul pivónia) megnevezés diadalmi éneket is jelent.

A Szentlelkét galambbal is szoktuk ábrázolni, amit Te is elkészíthetsz – a már megszokott papírtányér, ragasztó és filctollak segítségével. A galamb szárnyaira írd rá különböző színekkel, mit nevez a Lélek gyümölcseinek a Biblia (Galatához írt levél 5:22-23 verseiben van leírva).

Györky Szilvia

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/4377/2022

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Dereglyő 216, 076 74 Dereglyő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • **Terjeszti** a Dereglyő-i Református Keresztyén Gyülekezet
Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók: Fábián Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Drahňov-Dereglyő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk
Nyomda: Marián Györky - MS PRINT